

► Den Bosch pakte flink uit met

Kanaalpark:

Tien jaar geleden werd er nieuwe natuur gemaakt, met computer en graafmachines, pal naast het Máximakanaal in wording. Nu bruist er de Rosmalense Aa, vol flora en fauna.

Domien van der Meijden

Den Bosch

Laait me niet lachen, dachten veel Bosschenaren toen landschapsarchitect Mare Zondervan een 'driedelig landschap' had bedacht met zandgronden, iets wat natters en heel nat bij de uiterwaarden. Maar nu bruist het er van de flora en fauna en trekt het Kanaalpark jaarlijks duizenden wandelaars en fietsers. Hoe mensenhanden tóch een natuurparel kunnen maken.

Het zag er een jaar of tien geleden heel apart uit. Een soort zanderig maanlandschap met kronkelend door het gebied dat nieuwe riviertje: de Rosmalense Aa. Afgetakt van de Aa bij Berlicum. Wat moest daar nou toch van terecht komen?

En het was aanvankelijk voor Den Bosch ook een moetje. Want het Rijk stond de omlegging van de Zuid-Willemsvaart alleen toe als er ook een brede ecologische verbinding naast het nieuwe Máximakanaal kwam te liggen.

Een van de ambtenaren, Willem van der Made, stelde destijds voor er geen zielig strookje van te maken, maar een echt park: het Kanaalpark. Den Bosch mag er na acht jaar echt apetrots op zijn. Want als ergens nieuwe natuur helemaal is gelukt, dan is het hier wel.

Kwetsbaar

Rondlopend door 42 hectare natuurgebied met in het gezelschap de twee ecologen Jan van Mil en Rob Brinkhof doet beseffen dat dit gebied meer dan bijzonder is geworden. „We hadden wel een beetje scepsis. Want water aftappen van de Aa hier in het nieuwe ri-

viertje de Rosmalense Aa, dat maakt de boel wel een beetje kwetsbaar. Met hoogwater in de Maas gaat de boel op slot, net als in droge perioden als de Aa minder water krijgt. Dan valt de stroming weg in de Rosmalense Aa. Maar de natuur heeft bewezen dat we raak hebben geschoten”, zegt ecooloog Rob Brinkhof.

Helemaal thuis

Zijn collega Jan van Mil: „In de Rosmalense Aa zie je dat allerlei vissoorten het water snel gevonden hebben. Het biermpje zit hier inmiddels de kleine modderkruiper en overal baars. Het wachten is nog op de grote modderkruiper en de winde. Die soorten stellen wat hogere eisen. En kijk eens naar de libellensoorten. Je komt steeds andere tegen. De meest kwetsbare zien we hier ook al. Dat is de kanaaljuffer die op de rode lijst staat. Dat diertje hoort hier helemaal thuis. Een kanaaljuffer in het Kanaalpark”, lacht Van Mil.

De 42 hectare worden voor een deel begraasd door Rode Geuzen en Konikpaarden van FREE Nature (beheerder kuddes). De Konikpaarden zijn vooral te vinden in de uiterwaarden, de Rode Geuzen doen meer dienst als grasmaaiers die op de zandige bodems de weilandjes met bosschages begrazen.

Voedselbos

Brinkhof: „Kijk, hier. Ze maken in het weiland open plekken. Dat kun je met mensenhanden niet maken. Hier komen open zandbedden. Daar leven de graafwespen en de zandbij graag. We willen op termijn het Kanaalpark nog verder uitbreiden. Dat zal dit jaar nog gebeuren met ongeveer 17 hectare. Dan komt er een voedselbos bij en

ecologische verbindingszone, waar de natuur nu gaat als een speer

van 'moetje' tot natuurparel

▲ Rob Brinkhof (l) en Jan van Mil zijn apetrots op het Kanaalpark.

FOTO JAN ZANDEE

een begrazingsgebied tussen de Groote Wielen en een rafelige bosrand bij de Blauwe Sluisweg. Dan willen we ook meer laten begrazen.”

De grote, moerassige waterpartijen die met de Rosmalense Aa in verbinding staan tussen Berlicum en de Maas (bij de Maas is een vistrap) zijn prachtige plekken ge-

worden voor watervogels. Je komt er scholeksters, zwanen, grauwe ganzen, meerkoeten, waterhoentjes, zilverreigers en zelfs de lepelaar tegen. Die laatste kan zo mooi met zijn schrapende 'breedbek' door het water gaan om jonge vis te vangen. „In de wintermaanden zijn hier ook veel watervogels die er overwinteren, zoals de kuifeend en wintertaling.”

In het opschietend lover rond de plassen en bosschages in het Kanaalpark bulkt het ondertussen

van de zangvogeltjes in alle soorten en maten.

Nu de otter nog

Jan van Mil: „We zien steeds meer soorten. De roodborsttapuit, de grasmus, de karekiet en de blauwborst. Maar ook de koekoek. Het zal nog een kwestie van tijd zijn of we zien hier straks ook de cetti's zanger. Die zit ook al in de Moerputten en bij het Engelermeer. Dat diertje groeit in aantallen omdat de winters hier minder hard zijn

geworden.” De kers op de taart qua flora en fauna, dat zou volgens de twee ecologen wel de komst van de otter zijn.

„Die zou dan vooral in de buurt van de uiterwaarden van de Maas kunnen leven, schatten we in, en zo af en toe de Rosmalense Aa opschieten om er wat te vissen. We hopen ook nog ooit de grauwe klauwier hier aan te treffen.”

De ecologen zijn niet bang dat de vele bezoekers aan het Kanaalpark de steeds maar rijkere natuur

“De meest kwetsbare libellesoorten zien we hier ook al. Je komt steeds anderen tegen

– Jan van Mil, ecooloog

“Het zijn nu prachtige plekken voor watervogels, zelfs de lepelaar kom je tegen

– Rob Brinkhof, ecooloog

nadelig beïnvloeden. „Er zijn paden aangelegd en ongeveer 99 procent van de mensen blijft netjes op die paden”, constateren ze.

Struinen

Belangrijk, want vooral bij de watervogels is het van belang die niet te verstoren. „Maar op sommige plekken mogen wandelaars ook best een beetje door het park struinen. Dat hoort er nu eenmaal bij. Zolang ze maar geen troep achterlaten.”